
TEMATICA PENTRU EXAMENUL DE SELECȚIONARE

SESIUNEA MARTIE 2024

A. PROBA SCRISĂ

1. TEME DE ADMINISTRAȚIE BISERICESCĂ

BIBLIOGRAFIE

Îndrumătorul Administrativ Bisericesc, ediția a IV-a, Ed. *Cuvântul Vieții* a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2021.

1. *Definiția parohiei, drepturile și îndatoririle credincioșilor, filia, categoriile parohiilor, domiciliul clericilor* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 2)
2. *Numirea/revocarea parohului; atribuții statutare* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 3)
3. *Numărul preoților și diaconilor slujitori la o parohie; numirea, drepturile și îndatoririle acestora* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 4)
4. *Definiția adunării parohiale; componența și atribuțiile* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 5)
5. *Cine, cum și când convoacă Adunarea parohială* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 6)
6. *Definiția Consiliului parohial; componența și atribuțiile acestuia* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 7)
7. *Alegerea și atribuțiile epitropului/epitropilor* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 8)
8. *Definiția comitetului parohial; componența și atribuțiile acestuia* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 9)
9. *Abaterile clerului* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 12)
10. *Sanțiuni aplicabile clerului pentru abaterile bisericesti și competențele de aplicare* (Secțiunea Administrativ bisericesc, Tema 13)
11. *Condiții legale și canonice pe care trebuie să le îndeplinească persoanele din clerul bisericesc pentru a se prezenta în fața instanțelor de judecată* (Secțiunea Juridic și bunuri bisericesti, Tema 1)
12. *Care sunt actele de proprietate pe care trebuie să le posede parohia, mănăstirea sau schitul?* (Secțiunea Juridic și bunuri bisericesti, Tema 2)
13. *Înstrăinarea bunurilor imobile – care nu fac parte din categoria bunurilor sacre – ce aparțin unităților de cult; prevederile Statutului B.O.R.* (Secțiunea Juridic și bunuri bisericesti, Tema 9)
14. *De ce aspecte trebuie să țină cont preotul paroh și ce precizări trebuie să cuprindă recomandarea dată unui profesor de religie care solicită binecuvântarea arhierescă pentru a participa la un concurs didactic*

(titularizare, transfer, detașare, suplinire) (Secțiunea Învățământ și activități cu tineretul, Tema 2)

15. *Denumirea și nivelul studiilor instituțiilor de învățământ teologic care funcționează în cadrul Arhiepiscopiei Bucureștilor (Secțiunea Învățământ și activități cu tineretul, Tema 5)*
16. *Numele asociațiilor de tineri creștini ortodocși patronate de Arhiepiscopia Bucureștilor; ce activități desfășoară fiecare dintre ele (Secțiunea Învățământ și activități cu tineretul, Tema 6)*
17. *Mediatizarea evenimentelor din viața parohiei în presa scrisă (Secțiunea Cultural și comunicații media, Tema 2)*
18. *Mediatizarea activităților și evenimentelor din viața parohiei prin intermediul Centrului de Presă „Basilica” al Patriarhiei Române (Secțiunea Cultural și comunicații media, Tema 3)*
19. *Rolul preotului în activitatea social-filantropică a Bisericii (Secțiunea Social-filantropic și misionar, Tema 11)*
20. *Care sunt registrele contabile obligatorii pentru parohii și mănăstiri (Secțiunea Economic-financiar, Tema 1)*
21. *Ce cuprinde averea bisericească și dacă poate fi înstrăinată (Secțiunea Economic-financiar, Tema 8)*
22. *Care sunt normele care trebuie respectate în executarea lucrărilor de pictură bisericească (Secțiunea Patrimoniu și pictură bisericească, Tema 1)*
23. *Care este conținutul documentației de proiectare privind expertizarea, consolidarea și restaurarea (repararea) monumentelor istorice și de arhitectură (Secțiunea Monumente istorice și construcții bisericești, Tema 4)*

2. TEME CANONICO-LITURGICE ȘI MISIONAR-PASTORALE

NR. CRT.	TEME	BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ
1.	Înțelesul și folosul postului în Biserica Ortodoxă	†DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, <i>Foame și sete după Dumnezeu – înțelesul și folosul postului</i> , Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2008, pp. 85-134 („Binefacerile postului”).
2.	Abateri tipiconale și inovații liturgice întâlnite la săvârșirea Sfintei Liturghii, a Sfintelor Taine și a Ierurgiilor	BRANIȘTE, pr. Ene, „Despre «inovații» în săvârșirea serviciilor divine”, în: <i>Studii Teologice</i> , an V (1953), nr. 3-4, p. 279-303. NECULA, pr. Nicolae D., <i>Tradiție și înnoire în slujirea liturgică</i> , vol. I-II, Ed. Trinitas, București, 2014. TUDOSE, pr. Silviu, „Observarea și corectarea practicilor neliturgice, a tradițiilor păgâne și a superstițiilor în mediul rural”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Gradul II – 2022</i> , Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 40-46.
3.	Sfânta Liturghie – expresia desăvârșită a comuniunii în Biserica Ortodoxă	†DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, <i>Comori ale Ortodoxiei. Explorări teologice în spiritualitatea liturgică și filocalică</i> , Ed. Trinitas, Iași, 2007, pp. 153-158 („Liturghia ortodoxă, lumină pentru viață”). SF. NICOLAE CABASILĂ, <i>Despre viața în Hristos</i> , Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997, pp. 106-147 („Cartea a patra. Care sunt roadele sfintei Împărtășanii în viața duhovnicească”). STĂNILOAE, pr. Dumitru, <i>Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă</i> , Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, pp. 661-665 („Gesturile sacramentale și ierurgice ale preotului”; „Sfințirea treptată a credincioșilor ca pregătire pentru Sfânta Împărtășanie”).

4.	Pastorație și educație în prezent	<p>KONGULIS, Ioannis V., <i>Îmbisericirea elevilor — pentru o educație religioasă liturgică</i>, Deisis, Sibiu, 2012, pp. 250-266 („Parohie, familie, școală și îmbisericirea școlară”).</p> <p>MAICA MAGDALENA, <i>Cum să comunicăm copiilor credința ortodoxă. Convorbiri, reflecții și alte sfaturi</i>, Deisis, Sibiu, ³2008, pp. 13-20 („Teologia noastră și copiii noștri”).</p> <p>MAICA MAGDALENA, <i>Sfaturi pentru o educație ortodoxă a copiilor de azi</i>, Deisis, Sibiu, ²2006, pp. 9-11 („Sensul educației creștine”), pp. 17-19 („Întemeierea unei familii creștine”), pp. 47-48 („Cum să-i ascultăm pe copii”), pp. 55-67 („Rugăciunea de acasă a copiilor”), pp. 72-83 („Cum să vorbim despre demoni, iad și moarte”; „Viața liturgică și duhovnicească”; „Despre Sfânta Împărtășanie”), pp. 88-89 („Copiii în viața parohiei”), pp. 106-108 („O relație adevărată cu tinerii noștri”), pp. 116-120 („Morală creștină și adolescentul”).</p> <p>PETROAIA, pr. Lucian Vasile, „Pastorația credincioșilor cu diverse pregătiri profesionale, din parohii urbane și rurale, astăzi”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Gradul II – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 60-82.</p>
5.	Duhovnicul – părinte și îndrumător în viața creștină	<p>† ANTONIE DE SUROJ, „Cuvânt despre paternitatea duhovnicească”, în: <i>Adierea Duhului. Purtarea de grijă față de suflete</i>, Doxologia, Iași, pp. 273-276.</p> <p>NOICA, Rafael, „Despre duhovnicie”, în: <i>Cultura Duhului</i>, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2002, pp. 41-62.</p> <p>HAUSHERR, Irénée, <i>Paternitatea și îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creștin</i>, Deisis, Sibiu, 2012, pp. 161-190 („Datoriile părintelui duhovnicesc”).</p>

6.	Taina Spovedaniei – mijloc de pastorație individuală	NOICA, Rafael, „Despre pocăință”, în: <i>Cultura Duhului</i> , Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2002, pp. 63-93. STĂNILOAE, pr. Dumitru, <i>Spiritualitatea ortodoxă. Ascetica și Mistica</i> , Ed. Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., 1992, pp. 104-116 („Pocăința”). VINTILESCU, pr. Petre, <i>Spovedania și duhovnicia</i> , Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017, pp. 135-166 („Sfaturi ca mijloace ale terapiei spirituale”).
7.	Rugăciunea în viața creștinului și a Bisericii	SAHAROV, arhim. Sofronie, <i>Rugăciunea – experiența vieții veșnice</i> , Deisis, Sibiu, 2001, pp. 54-66 („Rugăciunea Duhului”). MANTZARIDIS, Georgios, <i>Morala creștină. II. Omul și Dumnezeu. Omul și semenul. Poziționări și perspective existențiale și bioetice</i> , Ed. Bizantină, București, 2006, pp. 136-152 („Rugăciunea”).
8.	Principiul economiei în aplicarea epitimiilor	† IERÓTHEOS, Vlachos, <i>Vremea lucrării. Chipul lăuntric al Tradiției ortodoxe: teologie și viață</i> , Sofia, București, 2014, pp. 283-292. PAPATHOMAS, arhim. Grigorios, „Adaptarea sfințelor canoane la Taina Spovedaniei”, în: <i>Cuvinte în Duhul. Perspective pastorale despre Taina Spovedaniei</i> , Ed. Doxologia, Iași, 2021, pp. 92-106. VINTILESCU, pr. Petre, <i>Spovedania și duhovnicia</i> , Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017, pp. 211-226.
9.	Dependența de tehnologie și consecințele ei în plan duhovnicesc	LARCHET, Jean-Claude, <i>Captivi în internet</i> , Sophia, București, 2018, pp. 269-299. LEMENI, Adrian, <i>Tehnicizarea inumană a vieții</i> , Basilica, București, 2022, pp. 461-474 (8.3. „Discernământul – premisă importantă a reflecției teologice cu privire la tehnologia actuală”). TEȘU, pr. Ioan, „Copilăria și adolescența, în era digitală”, în: <i>Teologie și Viață</i> , (2022), nr. 9-12, pp. 83-106.

10.	<p>Integrare, secularizare și indiferentism religios – provocări misionar-pastorale în epoca globalizării</p>	<p>*** <i>Pentru viața lumii. Către un etos social al Bisericii Ortodoxe. Învățătura socială a Bisericii Ortodoxe în viziunea Patriarhiei Ecumenice, Ratio et Revelatio, Oradea, 2020, pp. 103-115 („Ortodoxia și drepturile omului”).</i> BUCHIU, pr. Ștefan, „Impactul fenomenului secularizării în viața Bisericii și a societății actuale”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Definitiv – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 35-41. ICA JR., Arhid. Ioan, „Globalizarea — mutații și provocări”, în: Marani GERMANO, Ioan ICA jr. (eds.), <i>Gândirea social a Bisericii</i>, Deisis, Sibiu, 2002, pp. 481-498. POPESCU, pr. Dumitru, „Biserica și lumea contemporană. Integrarea europeană în lumina teologiei ortodoxe”, în: <i>Glasul Bisericii</i>, (1995), nr. 1-5, pp. 5-11.</p>
11.	<p>Violența, depresia, divorțul, adicțiile – încercări ale familiei de azi</p>	<p>AVDEEV, Dmitri Aleksandrovici, <i>Nervozitatea: cauze, manifestări, remedii duhovnicești</i>, Ed. Sophia, București, 2003, pp. 23-51, pp. 56-89. GHEORGHE, Virgiliu, <i>Pornografia – maladia secolului XXI</i>, Ed. Prodomos, București, 2011, pp. 202-217 („Terapia dependenței de pornografie”). RĂDUCĂ, pr. Vasile, „Familia – Biserica de acasă, mediul firesc pentru formarea personalității omului contemporan”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Gradul II – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 91-102. VLAICU, pr. Patriciu, „Erodarea relațiilor familiale și divorțul”, în: <i>Împlinirea omului în viața de familie</i>, Ed. Apostolia, Paris, 2021, pp. 158-183. GHEORGHE, pr. Tudor, „Aspecte pastorale, sociale și medicale privind tratarea persoanelor dependente de alcool,</p>

		<p>droguri și jocuri de noroc și susținerea morală a familiilor acestor dependenți”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Gradul II – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 33-39.</p>
12.	<p>Pregătirea tinerilor pentru întemeierea familiei creștine</p>	<p>CUVIOSUL PAISIE AGHIORITUL, „Tinerii în fața celor două căi ale vieții”, în: <i>Viața de familie. Cuvinte duhovnicești IV</i>, Ed. Evangelismos, București, 2022, pp. 17-36.</p> <p>DOULIGERIS, Nikolaos, „Când părintele duhovnicesc abordează erosul și sexualitatea”, în: <i>Cuvinte în Duhul. Perspective pastorale despre Taina Spovedaniei</i>, Ed. Doxologia, Iași, 2021, pp. 330-359.</p> <p>MIHAI, pr. Aurel, „Familia creștină astăzi; probleme sociale și soluții pastoral-misionare”, în: <i>Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul clerical. Definitiv – 2022</i>, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2022, pp. 42-47.</p> <p>VLAICU, pr. Patriciu, „Pregătirea omului pentru viața de familie”, în: <i>Împlinirea omului în viața de familie</i>, Ed. Apostolia, Paris, 2021, pp. 49-69.</p>
13.	<p>Bioetica și provocările lumii de azi – avort, eutanasiu, transplant de organe</p>	<p>BRECK, pr. John, „Avortul și sacralitatea vieții prenatale”, în: <i>Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică</i>, Patmos, Cluj-Napoca, 2001, pp. 163-192.</p> <p>ENGELHARDT, Tristram H., <i>Fundamentele bioeticii creștine – perspectiva ortodoxă</i>, Ed. Deisis, Sibiu, 2006, pp. 362-370; pp. 334-346; pp. 430-433.</p> <p>MOLDOVAN, Sebastian, „Transplantul de organe și argumentul creștin-ortodox al iubirii”, în: <i>Revista Română de Bioetică</i>, (2009), nr. 4, pp. 84-96/186-198.</p> <p>RĂDUCĂ, pr. Vasile, „Bioetica, familia și morala creștină”, în: <i>Studii Teologice</i>, L (1999), nr. 3-4, pp. 103-118.</p>

14.	Implicarea Bisericii în asistența socială – o lucrare spirituală și o necesitate practică	*** <i>Pentru viața lumii. Către un etos social al Bisericii Ortodoxe. Învățătura socială a Bisericii Ortodoxe în viziunea Patriarhiei Ecumenice, Ratio et Revelatio, Oradea, 2020, pp. 60-78 („Sărăcie, bogăție și dreptate socială”).</i> PADOVESE, Luigi, „Dimensiunea socială a gândirii patristice”, în: Marani GERMANO, Ioan ICA jr. (eds.), <i>Gândirea socială a Bisericii</i> , Deisis, Sibiu, 2002, pp. 269-282.
15.	Pastorația bolnavilor și aspectele ei specifice	LARCHET, Jean - Claude, <i>Creștinul în fața bolii, suferinței și morții</i> , Sophia, București, 2015, pp. 74-95 („Îndemn la o apropiere de bolnav în duh creștin”). LARCHET, Jean - Claude, <i>Teologia Bolii</i> , Sophia, București, 2020, pp. 59-86 („Sensul spiritual al bolii”). BĂDIȚĂ, Diacon Dumitru Bogdan, <i>Pastorația îngrijirii bolnavilor</i> , Editura Cuvântul Vieții, București, 2012, pp. 125-150 („Metode și mijloace de pastorație a bolnavilor”).

B. PROBA ORALĂ

Pentru evaluarea orală, subiectele vor conține întrebări din:

1. Liturgică și Tipic bisericesc;
2. Omiletică și Catehetică;
3. Teologie pastorală;
4. Teologie canonică și Drept bisericesc.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ:

† DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Evanghelia Slavei lui Hristos. Predici la duminicile de peste an*, Basilica, București, 2016.

GORDON, pr. Vasile, *Vademecum omiletic. 100 de schițe pentru predici*, Renașterea, Cluj-Napoca.

MIHOC, pr. Vasile, *Predici exegetice la duminicile de peste an*, Teofania, Sibiu, 2008.

VIDICAN-MANCI, pr. Liviu, *Firescul sfințeniei. 29 de cateheze moral-duhovnicești*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2020.

Îndrumătorul Administrativ Bisericesc, ediția a IV-a, Ed. Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2021.

